

Broj: 01-04- 463/2014
Datum: 04.04.2014.godine

Primljeno:		
04-04-2014		
Org. jeda.	Broj	Priloga
01-02-23-	1474/13	

EKS
11.1
11.1

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO OKOLIŠA I TURIZMA
N/R G-ĐE BRANKE ĐURIĆ, MINISTRICE

PREDMET: Dostava Analitičkog izvještaja o poslovanju Fonda za zaštitu okoliša Federacije BiH u 2013.godini.

Poštovana,

Na osnovu člana 14. Zakona o Fondu za zaštitu okoliša Federacije BiH i člana 18. Statuta Fonda za zaštitu okoliša Federacije BiH, u prilogu Vam dostavljamo Analitički izvještaj o poslovanju Fonda za zaštitu okoliša Federacije BiH u 2013.godini broj: NO-4-19-2/2014 koji je usvojen na 19. sjednici Nadzornog odbora održanoj dana 01.04.2014.godine, a radi razmatranja i izvještavanja Vlade Federacije BiH i Parlamenta Federacije BiH.

S poštovanjem,

Direktor
Safet Harbinja

Dostaviti:

- naslovu
- a/a

**Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Nadzorni odbor**

**ANALITIČKI IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU
FONDA ZA ZAŠTITU OKOLIŠA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
U 2013.GODINI**

Sarajevo, marta 2014. godine

SADRŽAJ

UVOD	3
1. PRIKUPLJENI PRIHODI (NAKNADE) U FOND U 2013. GODINI.....	4
1.1. Zakonska regulativa – izvora prihoda Fonda.....	4
1.2. Naplaćeni prihodi od naknada za okoliš.....	5
2. RASPORED PRIKUPLJENIH PRIHODA U 2013. GODINI.....	6
2.1. Zakonska regulativa distribucije naplaćenih naknada.....	6
2.1.1 Vodne naknade.....	6
2.1.2 Naknade za okoliš pri registraciji vozila.....	6
2.1.3 Naknade od zagađivača zraka.....	6
2.1.4 Naknade od upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom.....	6
2.1.5 Naknade od upravljanja električnim i elektronskim otpadom	7
2.2 Raspored – distribucija naplaćenih prihoda.....	7
2.2.1 Osnovi rasporeda prihoda-naknada između kantona i Fonda.....	7
2.2.2 Raspored (implementacija) sredstava	8
3 FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ - PRIHODI I RASHODI FONDAZA 2013. GODINU.....	10
3.1 Pojam i zakonska regulativa.....	10
3.2 Prihodi Fonda u 2013. godini.....	11
3.2.1 Prihodi 2013. godine u odnosu na 2012. godinu.....	11
3.2.2 Ostvareni prihodi Fonda u 2013 u odnosu na planirane za tu godinu.....	12
3.3 Rashodi Fonda.....	12
3.3.1 Ostvareni rashodi Fonda 2013. u odnosu na rashode u 2012. godini.....	12
3.3.2 Ostvareni rashodi 2013. u odnosu na plan za 2013. godinu.....	13
3.3.3 Finansijski rezultat.....	14
3.3.4 Ostvareni prihodi i rashodi Fonda u period 2010-2013.....	14
4 NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE	15
5 ZAKLJUČAK I PREPORUKE NADZORNOG ODBORA.....	16
6 TABELARNI PRILOZI.....	19
6.1 Pregled odabranih projekata po Javnom konkursu od 31.07.2013. g i odlukama.....	19
6.2 Prijedlog Zaključka Vlade FBiH.....	24
6.3 Prijedlog Odluke Parlamenta FBiH.....	25

UVOD

Opravdana zabrinutost čovječanstva za stanje: životne sredine, resursa, energetske učinkovitosti i optimalnijih načina korišćenja obnovljivih izvora energije, dovela je do promišljanja cijele međunarodne zajednice o potrebi stvaranja finansijskih pretpostavki za brže i učinkovitije djelovanje u ovoj oblasti.

Kako u cijelom svijetu tako i u Bosni i Hercegovini došlo je do lančane potrebe formiranja pristupačnijih izvora sredstava od „budžetskih“ za namjene okoliša, i to putem formiranja fondova za zaštitu okoliša čijim bi se sredstvima učinkovitije djelovalo u području očuvanja i zaštite resursa i životne sredine i iz čijih bi se sredstava brže djelovalo u ovoj oblasti.

Pored toga što Bosna i Hercegovina ima interes da „rasporedii“ resurse i očuva i unaprijedi stanje okoliša, to joj je i važan uslov za ulazak u Evropsku uniju.

Zato je Parlament Federacije BiH, na osnovu člana 101. Zakona o zaštiti okoliša Federacija BiH („Sl. novine FBiH“, br. 33/03 i 39/09), 24. aprila 2003. godine donio Zakon o Fondu za zaštitu okoliša FBiH (Fond), čime je Fond formalno osnovan, ali je suštinski započeo svoje operative aktivnosti nakon izdavanja Rješenja o registraciji od strane Općinskog suda u Sarajevu broj: 065-0-Reg-10-000432, od 18. februara 2010. godine tako da je 2013. godina, četvrta godina poslovanja Fonda.

Osnovna djelatnost Fonda F BiH je prikupljanje i distribucija finansijskih sredstava za zaštitu okoliša na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine, poticanje i finansiranje pripreme, provedbe i razvoja programa, projekata i sličnih aktivnosti u području očuvanja, održivog korišćenja, zaštite i unaprijeđenja stanja okoliša i korišćenja obnovljivih izvora energije.

U ovom Analitičom izvještaju Nadzornog odbora Fonda, a prema članu 14. Zakona o Fondu za zaštitu okoliša FBiH, kao i članu 18. Statuta Fonda obrađene su i analizirane predviđene i urađene programske aktivnosti Fonda na prikupljanju i distribuciji finansijskih sredstava za zaštitu okoliša, o kojima Nadzorni odbor Fonda, prema navedenim članovima Zakona i Statuta, izvještava Vladu i Parlament Federacije Bosne i Hercegovine.

Nakon pomnog isčitavanja finansijskih izvještaja Fonda za 2013. godinu i analiziranja istih, kao i analiziranja izvještaja nezavisnog revizora, Predsjednik i članovi Nadzornog odbora koncipirali su zaključak i određene preporuke kojih bi se Fond, u budućnosti trebao pridržavati.

U prilogu su dati tabelarni prilozi svih odabranih projekata i dodijeljenih sredstva u 2013. godini, prijedlog Zaključka Vladi FBiH i prijedlog Odluke Parlamentu FBiH, da prihvate i podrže rad Fonda, i ovaj Analitički izvještaj za 2013. godinu.

1. PRIKUPLJENI IZVORI - PRIHODI FONDA U 2013. GODINI

1.1. Zakonska regulativa izvora-prihoda Fonda

Prema odredbama Zakona o Fondu za zaštitu okoliša Federacije BiH, najveći dio prihoda Fonda osigurava se iz propisanih naknada:

1. zagađivača okoliša,
2. korisnika okoliša (nisu još utvrđene) i
3. posebne naknade za okoliš koja se plaća pri svakoj registraciji motornih vozila.

Navedene naknade prikuplja i distribuira Fond na osnovu slijedećih zakonskih i podzakonskih akata:

R. br.	NAZIV PRIHODA (NAKNADA)	PROPIS	PODZAKONSKI AKT
1.	Opća i posebna vodna naknada	Zakon o vodama, („Sl. novine FBiH“, br. 70/06, čl. 177.).	Odluka Vlade FBiH o visini posebnih vodnih naknada broj: 376/07 od 13. juna 2007. godine („Sl. Novine FBiH“, br. 46/07); Uredba o uslovima ispuštanja otpadnih voda u prirodne recipijente i sisteme javne kanalizacije, „Sl. Novine FBiH“, br. 4/12
2.	Jedinična i posebna naknada za okoliš koja se plaća pri registraciji motornih vozila	Zakono o Fondu za zaštitu okoliša FBiH (Sl. Novine FBiH“), br.33/03	Uredba o posebnim naknadama za okoliš koje se plaćaju pri registraciji motornih vozila, („Sl. Novine FBiH“br. 14/11 i 26/11).
3.	Naknada za zagađivače zraka	Zakono o Fondu za zaštitu okoliša FBiH (Sl. Novine FBiH“, br.33/03).	Uredba o vrstama naknada i kriterijima za obračun naknada za zagađivače zraka (“Službene novine FBiH“, broj 79/11); Pravilnik o načinu obračunavanja i plaćanja, te rokovima obračunavanja i plaćanja naknada za zagađivače zraka (“Službene novine FBiH“, broj 79/11)
4.	Opća naknada za sve proizvođače i uvoznike za upravljanje otpadom od električnih i elektronskih proizvoda koji nisu (su) uključeni u organizovani sistem preko operatora	Zakon o upravljanju otpadom (“Službene novine FBiH“, broj 33/03 i 72/09).	Pravilnik o upravljanju otpadom od električnih i elektronskih proizvoda (“Službene novine FBiH“, broj 87/12)
5.	Naknada za upravljanje ambalažom i ambalažnim otpadom	Zakon o upravljanju otpadom (“Službene novine FBiH“, broj 33/03 i 72/09).	Pravilnik o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom („Službene novine FBiH“, broj: 88/11 i 28/13).
6.	Naknade od zbrinjavanja otpadnih guma	Zakon o upravljanju otpadom (“Službene novine FBiH“, broj 33/03 i 72/09).	-
7.	Naknade od zbrinjavanja otpadnih vozila	Zakon o upravljanju otpadom (“Službene novine FBiH“, broj 33/03 i 72/09).	-
8.	Naknade od zbrinjavanja otpadnih ulja	Zakon o upravljanju otpadom (“Službene novine FBiH“, broj 33/03 i 72/09).	-
9.	Naknade od zbrinjavanja otpadnih baterija i akumulatora	Zakon o upravljanju otpadom (“Službene novine FBiH“, broj 33/03 i 72/09).	-

Kako se iz prethodnog tabelarnog pregleda vidi, za sve predviđene naknade, koje predstavljaju izvor prihoda Fonda, nisu donešeni svi provedbeni podzakonski akti. Radi se o naknadama po osnovu zbrinjavanja otpadnih: guma, vozila, ulja, akumulatora i baterija za čiju naplatu je potrebno donošenje provedbenih propisa - pravilnika u narednom periodu.

1.2. Naplaćeni prihodi od naknada za okoliš

I pored određenih studija i analiza kojima je ustanovljeno da administrativna potpora praćenja stanja okoliša u BiH nije na zadovoljavajućem nivou, odnosno, nije uspostavljen kvalitetan sistem praćenja stanja okoliša (monitoring svih sastavnica okoliša), sistem prikupljanja podataka o emisijama u okoliš iz stacioniranih onečišćivača (katastar emisija u okoliš), Fond je u 2013. godini uložio ogromne organizacijske i finansijske napore kako bi pospešio izradu programa i projekata za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti.

Da bi Fond kvalitetno i sistemski odgovorio postavljenom zadatku kroz projekte zaštite stanja okoliša i energetske učinkovitosti, morao je u proteklom periodu uspostaviti kvalitetan sistem funkcioniranja finansijskih pretpostavki za to.

Pored stvaranja zakonskih i podzakonskih akata za naplatu naknada od zagađivača okoliša, trebalo je uspostaviti i organizacijsku shemu Fonda, kako za najekonomičnije prikupljanje, tako i najoptimalniju distribuciju prikupljenih naknada, a na kojoj šemi se još uvijek radi.

Fond za zaštitu okoliša Federacije BiH je u 2013. godini je uspješno uspostavio sistem praćenja naplate i distribucije naknada po kantonima, što ujedno omogućava, na osnovu baze podataka, izvještavanje i po lokalnim zajednicama.

Iz narednog tabelarnog pregleda mogu se sagledati ukupno prikupljene naknade po vrstama i po kantonima u 2013. godini, koje je prikupio Fond u 000 KM:

R. br.	KANTON	Opšta vodna naknada	Posebna vodna naknada	Nakn. za okol. koja se plaća pri registrac vozila	Naknade od zagađivača zraka	Nakn za uprav. ambal i ambalaž otpadom	Naknada za elektronski i elektroničk i otpad	UKUP. NAPLAĆ. VODNIH I NAKN. ZA OKOLIŠ
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Kanton Sarajevo	849	771	2.868	37	198	84	4.807
2.	Tuzlanski kanton	370	1.051	2.693	2.309	64	3	6.490
3.	Zeničkodobojski	277	859	2.082	4.331	43	3	7.595
4.	Hercegnoretvanski	253	831	1.616	42	56	18	2.816
5.	Srednjobosanski	162	298	1.404	11	20	1	1.896
6.	Unskosanski	125	259	1.260	11	10	1	1.666
7.	Zapadnohercegovački	73	137	863	2	40	3	1.118
8.	Livanjski	33	133	304	3	3	0	476
9.	Bosanskopodrinjski	30	31	142	1	1	0	205
10.	Posavski	21	40	224	0	3	2	290
11.	Republika Srpska	0	0	0	0	26	0	26
	UKUPNO:	2.193	4.410	13.456	6.747	464	115	27.385

Kako se iz prethodnog tabelarnog pregleda vidi najveći iznos naknada naplaćen je od Zeničkodobojskog kantona (27,7%).

2. RASPORED PRIKUPLJENIH PRIHODA FONDA U 2013. GODINI

2.1. Zakonska regulativa distribucije naplaćenih naknada

2.1.1. Vodne naknade

Fond za zaštitu okoliša F BiH prikuplja opće i posebne vodne naknada koje se plaćaju na zakup javnog vodnog dobra na površinskim vodama prve kategorije u skladu sa članom 177. Zakona o vodama („Službene novine FBiH“, broj 70/06), kojim je propisano da 15% naknada naplaćenih po tom osnovu pripada Fondu, koji ih ima rasporediti na projekte zaštite voda i vodnog tla od Federalnog značaja, iz razloga što je nemoguće štiti rijeku, koja je ugrožena fekalnim otpadnim vodama samo u jednom kantonu.

Zadaća Fonda je da ovim sredstvima maksimalno zaštiti okoliš ugrožen industrijskim otpadnim vodama, hemikalijama i drugim onečišćujućim materijama za koje je potrebno graditi razne prečistače, kolektore, odvodne kanalizacione sisteme i finansirati druge savremene tehnologije koje će zaštititi naše vodno dobro.

2.1.2. Naknade za okoliš pri registraciji motornih vozila

Fond, na osnovu Uredbe o posebnim naknadama za okoliš koja se plaća pri registraciji motornih vozila („Službene novine F BiH“, broj 14/11), od 1. juna 2011. godine prikuplja i posebne naknade za okoliš, koje raspoređuje na način da 30% naknada zadržava za Fond, a 70% naknada prosleđuje kantonima, na osnovu pojedinačnog iznosa naplaćenog od svakaog kantona.

I kantoni i Fond dužni su da ovim sredstvima finansiraju projekte iz oblasti zaštite okoliša, jedni od kantonalnog, drugi od federalnog značaja.

2.1.3. Naknade od zagađivača zraka

Fond, na osnovu Uredbe o vrstama naknada i kriterijima za obračun naknada od zagađivače zraka („Službene novine FBiH“, broj 66/11), od 20. oktobra 2011. godine prikuplja naknade od zagađivača zraka prema vrsti, količini i porijeklu zagađujućih materija uz korektivni podsticajni koeficijent, koje takođe raspoređuje na način da 30% naknada zadržava za Fond, a 70% naknada prosleđuje kantonima, na osnovu pojedinačnog iznosa naplaćenog od svakaog kantona.

I ovim naknadama kantoni i Fond dužni su da finansiraju projekte iz oblasti zaštite okoliša (zraka), jedni od kantonalnog, drugi od federalnog značaja.

2.1.4. Naknade od upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom

Od 18.04. 2013. godine Fond, na osnovu Pravilnika o izmjenama i dopunama pravilnika o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom („Službene novine FBiH“, broj: 88/11 i 28/13), prikuplja naknade i po ovom osnovu, bez obzira na porijeklo otpada (industrija,

zanatstvo, maloprodaja, uslužne djelatnosti, domaćinstva), a u cjelosti ih raspoređuje uprava Fonda za projekte upravljanja i zbrinjavanja ambalaže i ambalažnog otpada.

2.1.5. Naknade od upravljanja otpadom od električnih i elektronskih proizvoda

Također, tokom 2013. godine Fond je započeo aktivnosti na implementaciji Pravilnika o upravljanju otpadom električnih i elektronskih proizvoda („Službene novine FBiH“, broj: 87/12), po kojemu je propisana opća i posebna naknada za upravljanje istim. Fond je po ovom osnovu u 2013. godini izdao Rješenja za naplatu opće naknade u vrijednosti 191.665 KM od čega je naplaćeno 53% i Rješenja za naplatu posebne naknade u vrijednosti 892.827 KM od čega je naplaćeno 1%.

Najznačajnijim obveznicima Rješenja su izdata u decembru 2013. godine tako da se njihova naplata očekuje u 2014. godini.

2.2. Raspored - distribucija naplaćenih naknada

2.2.1. Raspored na kantone i Fond

Prema naprijed opisanim zakonskim kriterijima, Fond je u 2013. godini rasporedio u projekte zaštite okoliša od federalnog značaja 13.481 hiljadu KM ili 49,2 % naplaćenih naknada, a 14.143 hiljade KM ili 51,6 % Fond je proslijedio kantonima za finansiranje projekata zaštite okoliša od kantonalnog značaja.

Navedeni raspored može se sagledati iz sljedećeg tabelarnog pregleda:

R. br.	KANTON	Ukupno naplaćenih vodnih naknada i naknada za okoliš u 2013.g.	Raspoređeno vodnih naknada i naknada za okoliš po javnim pozivima i odlukama UO	Raspoređeno naknada od registracije vozila kantonima	Raspoređeno naknada od zagađivača zraka kantonima	UKUPNO RASPOREĐENO
1	2		3	4	5	6
1.	Kanton Sarajevo	4.807	4.253	2.008	26	6.287
2.	Tuzlanski kanton	6.490	2.237	1.885	1.616	5.738
3.	Zeničko-dobojski	7.595	1.317	1.457	3.032	5.806
4.	Herceg-neretvanski	2.816	1.947	1.132	30	3.109
5.	Srednjo-bosanski	1.896	1.179	983	8	2.170
6.	Unsko-sanski	1.666	709	882	7	1.598
7.	Zapadno-hercegovački	1.117	247	604	1	852
8.	Livanjski	476	932	212	2	1.146
9.	Bosansko-podrinjski	205	428	100	2	530
10.	Posavski	290	197	156	0	353
11.	Republika Srpska	26	35	0	0	35
	UKUPNO:	27.385	13.481	9.419	4.724	27.624

Kako se iz prethodnog tabelarnog pregleda vidi Fond je rasporedio više naknada u 2013. godini nego što ih je prikupio. Raspoređena su sredstva po osnovu naplaćenih naknada u ranijim godinama.

2.2.2. Raspored (implementacija) sredstava

U skladu sa planom i programom rada Fond je proveo set aktivnosti na pripremi Javnog konkursa za odabir korisnika sredstava. U prvom redu to je podrazumijevalo pripremu programskih oblasti za koje se raspisuje konkurs, objavu konkursa u dva dnevna lista i („Službenim novina FBiH – Oglasni dio“, broj 59/13), u julu 2013.godine, zatim samu provedbu konkursa, stručni rad sa aplikantima u fazi pripreme za kandidaturu, aktivno učešće u komisijama za evaluaciju i stručno ocjenjivanje prijave, izvještavanje te rad na pripremi Ugovora sa korisnicima čiji su projekti odabrani za sufinansiranje.

Objavljeni javni poziv odnosio se na sljedeće oblasti:

1. LOT I = Projekti i programi iz oblasti zaštite voda od značaja za Federaciju BiH po Odluci Vlade FBiH broj: 1715/2012 od 23.10.2012. godine;
2. LOT II = Projekti i studije u cilju ispunjavanja ciljeva Federalne strategije zaštite okoliša;
3. LOT III = Projekti afirmacije i promocije Fonda kroz projekte i programe zaštite okoliša.

1. **LOT I** se odnosi na **projekte i programe iz oblasti zaštite voda** od značaja za Federaciju BiH po Odluci Vlade FBiH broj: 1715/2012 od 23.10.2012. godine, a odnose se na sufinansiranje kreditnog projekta Evropske investicijske banke – EIB, broj. 24.569 - Projekat vodovoda i kanalizacionih sistema u FBiH kojim se finansira izgradnja i rekonstrukcija općinskih sistema za snabdijevanje vodom, odvodnja i tretman otpadnih voda u 22 općine Federacije BiH, koje nisu u mogućnosti obezbijediti vlastito sufinansiranje. Tim za implementaciju ovog projekta zajedno sa općinama zadužen je za identifikaciju i implementaciju nedostajućih sredstava.
2. **LOT II** se odnosi na **projekte i studije** u cilju ispunjavanja ciljeva Federalne strategije zaštite okoliša, od važnosti za Federaciju BiH, a koji se odnose na stvaranje preduvjeta za apliciranje Federacije BiH na sredstva grantova EU i međunarodnih fondova kao i podršku uspostavljanju tijela ili institucija čiji su programski sadržaji u skladu sa Strategijom zaštite okoliša FBiH a posebno se odnose na:
  - a) Projekti i studije obavljanja istraživanja i analiza kako bi se olakšao razvoj investicija u određenom pod sektoru zaštite okoliša;
  - b) Projekti i studije smanjenja emisije stakleničkih plinova, te ublažavanje klimatskih promjena i zaštite ozonskog omotača;
  - c) Projekti i studije izvodljivosti za pripremu infrastrukturnih investicija u oblasti zaštite okoliša;
  - d) Projekti i studije zaštite i očuvanja biološke i pejzažne raznolikosti;
  - e) Projekti i studije iz područja povećanja energetske efikasnosti i korišćenja obnovljivih izvora energije i
  - f) Projekti u cilju prevencije i djelovanja u slučaju ekoloških katastrofa i incidenata.

3. **LOT III** se odnosi na Projekte **afirmacije i promocije Fonda** kroz projekte i programe zaštite okoliša i to kroz jačanje javne svijesti, promociju projekata i programa zaštite okoliša, promociju obrazovanja i istraživanja u području zaštite okoliša s ciljem poboljšanja kvaliteta okoliša i prirodnih vrijednosti.

Po javnom pozivu na stručni pregled i ocjenu je prispjelo 106 prijava, od čega je njih 66 zadovoljilo stručne kriterije, a 42 odabrano za sufinansiranje odlukom Upravnog odbora.

U skladu sa navedenim provedena je kompletna procedura od stručne pomoći pri pripremi aplikacija, gdje je Fond bio otvoren cijelo vrijeme do zatvaranja konkursa za stručno savjetovanje, s ciljem usmjeravanja korisnika na što kvalitetnije projekte i bolju pripremu aplikacija, preko stručne evaluacije i ocjenjivanja, do izrade izvještaja, te unosa u bazu podataka.

Pregled odabranih projekata po javnom pozivu iz avgusta 2013. godine može se sagledati iz tabelarnog priloga koji je dat u prilogu ovoga analitičkog izvještaja.

U toku 2013. godine pored odobrenih sredstava po Javnom konkursu odobreni su i slijedeći projekti i to:

- po Odluci Vlade FBiH broj: V broj:1715/2012. od 23.10.2012. godine:
  - *Programi i projekti iz oblasti zaštite voda od značaja za FBiH, po odluci Vlade FBiH: GEF-WB Projekat: „Zaštite kvaliteta voda“ – Izgradnja II faze postrojenja za tretman otpadnih voda u Živinicama; GEF-WB: Izgradnja lijevoobalnog i desnoobalnog kanalizacionog kolektora grada Mostara, te postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda; KfW Projekat (EU grant i domaće učešće) izgradnja kanalizacije i postrojenja za tretman otpadnih voda Bihać, kapaciteta 60.000ES; GEF-WB Projekat: „Upravljanje Neretvom i Trebišnjicom“ (2009-2013): Izgradnja postrojenja za tretman otpadnih voda naselja Konjic i Izgradnja postrojenja postrojenja za tretman otpadnih voda naselja Ljubuški; Kreditni projekat EIB-a za sufinansiranje izgradnje rekonstrukcije općinskih sistema za snabdjevanje vodom, odvodnje i tertmana otpadnih voda u cca 22 općine u FBiH; Kreditni projekat Svjetske banke (IBRD) za rekonstrukciju postrojenja za tretman otpadnih voda Sarajevo kapaciteta 600.000 ES, te izgradnju dijela kanalizacije; Projekat zaštite izvorišta Sarajevsko polje kroz finansiranje rekonstrukcije i izgradnje komunalne i turističke infrastrukture na lokalitetu Igmana-Bjelašnica; Projekat zaštite jezera Modrac, kao glavnog resursa za snabjevanje vodom Tuzle;*
- po odlukama Upravnog odbora:
  - *Projekti zaštite zrak: Ugovor o sufinansiranju između UNDP-a i Fonda o povećanju energetske efikasnosti u javnim objektima u Federaciji BiH;*
  - *Projekti i studije u cilju ispunjavanja ciljeva federalne strategije zaštite okoliša: “Glavni projekat crpne stanice Đolina Draga u naselju Biograci” Općina Široki Brijeg, “Izrada idejnog projekta prečištača pitke vode” Općina Posušje, “Ekoremedijacija u cilju zaštite okoline i razvoja USK-a” Ministarstvo za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoline USK-a, “Finansiranje uspostave*

sistema koordiniranog inspekcijskog nadzora u oblastima upravljanja posebnim kategorijama otpada (ambalaža i ambalažni otpad i električni i elektronski proizvodi) Federalna uprava za inspekcijske poslove FBiH;

- *Projekti uspostavljanja federalne mreže monitoring kvaliteta zraka:* "Nabavka, isporuka i održavanje stanica za monitoring kvaliteta zraka" Općina Zenica;
- *Projekti sanacije i neposredne intervencije zaštite okoliša:* "Dani pošumljavanja u FBiH" Ekološki pokret gorana Federacije BiH;
- *Projekti afirmacije i promocije Fonda kroz projekte i programe zaštite okoliša:* "Izdavanje revije Fondoko svijet" Fondoko Sarajevo;
- *Interventna sredstva:* "Sanacija propusta na lokalnom putu u mjestu Ivanjska" Općina Bosanska Krupa, "Ublažavanje posljedica djelovanja elementarnih nepogoda i prirodnih i drugih nesreća" Općina Neum, "Poboljšanje zaštite okoliša na području Općine Kreševo" Općina Kreševo, "Volonterska akcija Let's do it – Očistimo zemlju za jedan dan" UG Ruke, "Saniranje posljedica požara u kantonalnoj bolnici Doktor Irfan Ljubijankić" Općina Bihać.

3. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ FONDA U 2013. GODINI

3.1. Pojam i zakonska regulativa

Godišnji finansijski izveštaj je izveštaj u kome se prikazuje finansijski položaj jednog pravnog lica na dan 31. decembra (stanje imovine, trajnih izvora i obaveza) i njegove poslovne promene u periodu od 1. januara do 31. decembra poslovne godine (prihodi, rashodi i rezultat).

U širem smislu obuhvata i promjene iz tokova gotovine (prilive i odlive gotovine) i promjene na izvorima (povećanja i smanjenja) u toku poslovne godine; sastavlja se obavezno jednom godišnje, po isteku poslovne godine, i dostavlja najkasnije do kraja februara naredne godine AFIP-u ili FIPU-u u FBiH, koji vrše prijem, kontrolu i obradu podataka.

Uprava Fonda za zaštitu okoliša Federacije BiH, dužna je da za svaku finansijsku godinu osigura pripremu finansijskog izvještaja i izradi godišnji obračun sa svim pripadajućim obrascima i izvještajima i dostavi ih do 28.02. tekuće za prethodnu godinu u AFIP d.d. Sarajevo, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH ("Sl novine FBiH", broj 83/09), odnosno, do objave Međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor, u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH ("Sl novine FBiH", broj 87/10) i Pravilnikom o računovodstvu budžeta FBiH ("Sl novine FBiH broj 1/119, a koji pružaju istinit i fer pregled stanja u Fondu, kao i njegove rezultate poslovanja za izvještajno razdoblje.

Uprava Fonda očekuje da će Fond u budućnosti raspolagati odgovarajućim resursima i iz tog razloga je usvojeno načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri sastavljanju finansijskih izvještaja.

Predsjednik i članovi Nadzornoga odbora su pregledali i utvrdili da je Fond uredno sačinio i predao sve potrebne obračunske obrasce i izvještaje prema utvrđenoj zakonskoj specifikaciji u zakonskom roku, među kojima i bilans uspjeha u kojemu su prikazani ukupno ostvareni prihodi i rashodi, kao i finansijski rezultat, koji su predmet ove Analize.

3.2. Prihodi Fonda

3.2.1. Prihodi u 2013 u odnosu na 2012 godinu

U prvom dijelu ovog Analitičkog izvještaja obrađena je zakonska regulativa kojom je osigurana, za sada, moguća, naplata prihoda (naknada) Fonda. Obrađena je naplata prihoda (naknada) sa naglaskom na naplaćene prihode kantona i rashode (distribuciju) na Fond i kantone.

U ovom dijelu Analitičkog izvještaja obradićemo strukturu i dinamiku naplate pojedinih naknada u odnosu na prošlu godinu i plan, odnosno, rebalans plana.

Ukupno naplaćeni prihodi povećani su 30% u 2013. godini u odnosu na ukupno naplaćene prihode u 2012. godini.

Dinamika i struktura ukupno naplaćenih prihoda Fonda, prema navedenoj zakonskoj regulativi u 2013. godini, u odnosu na 2012. godinu, dat je u narednom tabelarnom pregledu:

-KM-

R. BR.	PRIHOD (NAKNADA)	OSTVARENO		IND (4/3)	Struktura u %	
		2012	2013		2012	2013
1	2	3	4	5	6	7
1.	Posebne vodne naknade	4.065.132	4.411.108	109	19,3	16,0
2.	Opće vodne naknade	2.190.449	2.192.790	100	10,4	8,0
3.	Nakn od reg mot voz fiz lica	7.469.573	8.989.041	120	35,4	32,7
4.	Nakn od reg mot voz prav lica	3.511.114	4.467.127	127	16,6	16,2
5.	Prihodi od zagađivača zraka	3.841.470	6.746.773	176	18,1	24,5
6.	Prihodi od upravljanja ambal i ambal otpadom	-	464.052	-	-	1,7
7.	Prih. od opć i pos nakn za uprav. el i elektron otpadom	-	114.481	-	-	0,4
8.	Prihodi od kamata	13.329	96.889	727	0,1	0,4
9.	Ostali prihodi (donacije)	15.241	31.216	239	0,1	0,1
	UKUPNO:	21.106.308	27.513.477	130	100	100

Kako se iz tabelarnog pregleda vidi jedan od razloga intenzivnog rasta prihoda u 2013. u odnosu na 2012. godinu od 30% je početak naplate naknade od upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom i prihoda po osnovu naknada za upravljanje električnim i elektroničkim proizvodima u 2013. godini. Takođe, razlog porasta prihoda Fonda u odnosu na prethodnu godinu jeste i primjena novog načina obračuna naknade koja se plaća prilikom svake registracije motornih vozila (Uredba o posebnim naknadama za okoliša koje se plaćaju pri registraciji motornih vozila SNFBiH broj 26/11 od 16.05.2011. godine), kao i obračun naknade za zagađivače zraka u 100% iznosu u 2013.

godini (Pravilnik o načinu obračunavanja i plaćanja, te rokovima obračunavanja i plaćanja naknada za zagađivače zraka SNFBiH broj 79. od 23.11.2011. godine).

Prihodi od kamata porasli su 627% što je rezultat oročavanja nenamjenskog depozita od 5.000.000 KM kod poslovne banke.

U strukturi ukupno naplaćenih prihoda Fonda najveći dio (48,9%) se odnosi na naknade za okoliš koje se plaćaju pri svakoj registraciji motornih vozila i to: od fizičkih lica 32,7%, a od pravnih lica 16,2%.

3.2.2. Ostvareni Prihodi Fonda u 2013 u odnosu na planirane za tu godinu

Ukupno ostvareni prihodi Fonda u 2013. godini veći su za 2% u odnosu na ukupno planirane:

-KM-

R. BR.	PRIHOD (NAKNADA)	PLANIRANO	OSTVARENO	IND (4/3)	Struktura u %	
		2013	2013		2013	2013
1	2	3	4	5	6	7
1.	Posebne vodne naknade	4.150.000	4.411.108	106	15,4	16,0
2.	Opće vodne naknade	2.150.000	2.192.790	102	7,9	8,0
3.	Nakn od reg mot voz	12.788.896	13.456.168	105	47,5	48,9
5.	Prihodi od zagađivača zraka	6.775.365	6.746.773	100	25,2	24,5
6.	Prihodi od upravlj ambal I ambal otpadom	650.000	464.052	72	2,4	1,7
7.	Prih. od opć i pos nakn za uprav. el i elektron otpadom	300.000	114.481	38	1,1	0,4
8.	Prihodi od kamata	104.639	96.889	93	0,4	0,4
9.	Ostali prihodi (donacije)	25.000	31.216	125	0,1	0,1
	UKUPNO:	26.943.900	27.513.477	102	100	100

Iz prethodnog tabelarnog pregleda se vidi da je smanjena dinamika rasta ostvarenih prihoda od upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom u odnosu na planiranu, kao i njihovo učešće u strukturi, jer je, 2013. godina, prva godina, primjene propisa iz ove oblasti (Pravilnik o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom Službene novine FBiH broj: 88/11 i 28/13 i Pravilnik o upravljanju otpadom od električnih i elektronskih proizvoda Službene novine FBiH broj 87/12).

3.3. Rashodi Fonda

3.3.1. Rashodi 2013 u odnosu na 2012 godinu

Ukupni rashodi Fonada u 2013. godini iznose 30.276.729 KM i veći su za 17% u odnosu na ukupno ostvarene rashode u 2012. godini.

Dinamika i struktura pojedinih vrsta rashoda Fonda može se sagledati iz sljedećeg tabelarnog pregleda:

- KM-

R.br.	RASHODI	OSTVARENO		IND	Struktura u %	
		2012	2013		2012	2013
1.	Izdaci za plaće i naknade	983.869	1.468.395	149	3,8	4,8
2.	Izdaci za mat. , sit. inv. i usl.	831.531	1.108.058	133	3,2	3,7
3.	Izdaci za Projekte po odlukama UO	13.445.998	13.486.314	103	52,0	44,6
4.	Izdaci – transferi kantonima	10.375.510	14.142.082	136	40,1	46,7
5.	Izdaci za nab.stal sredst.	237.872	71.880	30	0,9	0,2
	RASHODI UKUPNO	25.874.780	30.276.729	117	100	100

Iz tabelarnog pregleda vidljiv je naglašen pad ulaganja u nabavku osnovnih sredstava od 70%.

Izdaci za plaće i naknade u 2013. godini veći su za 49% u odnosu na 2012. godinu, što je rezultata povećanog broja zaposlenih, jer Fond u toku 2013 godine nije povećavao plaće.

U strukturi rashoda, najveći iznos se odnosi na sredstva prosljeđena kantonima (46,7%), po članu 25. Zakona o fondu za zaštitu okoliša FBiH.

U strukturi ukupnih rashoda Fonda u 2013. godini, na rashode po osnovu ulaganja u projekte se odnosi 91,3%, i oni pokazuju blago smanjenje učešća u strukturi za 1,2 strukturalna poena.

3.3.2. Ostvareni rashodi 2013. u odnosu na plan za 2013. godinu

Planirani ukupni rashodi Fonda iznose od 39.634.234 KM, od čega je predviđeno za operativne rashode (Projekte) 36.739.966 KM ili 92,6 %, plate i naknade zaposlenima 1.584.268 KM ili 4%, za material, sitan inventar i usluge 1.210.000 KM ili 3,1 % i nabavku stalnih sredstava 100.000 KM ili 0,3%:

- KM-

R.br.	RASHODI	PLANIRANO	OSTVARENO	IND	Struktura u %	
		2013	2013		2013 -plan	2013- ostv.
1.	Izdaci za plaće i naknade	1.584.268	1.468.395	93	4,0	4,8
2.	Izdaci za mat. , sit. inv. i usl.	1.210.000	1.108.058	92	3,1	3,7
3.	Izdaci za Projekte po odlukama UO	23.044.983	13.486.314	59	58,1	44,6
4.	Izdaci – transferi kantonima	13.694.983	14.142.082	103	34,5	46,7
5.	Izdaci za nab.stal sredst.	100.000	71.880	72	0,3	0,2
	RASHODI UKUPNO	39.634.234	30.276.729	76	100	100

Zabilježen je porast ostvarenih u odnosu na planirane rashode u 2013. godini samo kod planiranih rashoda za transfer kantonima i to od 3 %, kao rezultat više ostvarenih prikupljenih naknada po Zakonu o Fondu pa time i doznačenih sredstava kantonima.

Razlozi odstupanja stvarnih od planskih izdataka od strane Fonda u Projekte je kašnjenje realizacije, odnosno dogovorene dinamike realizacije ugovorenih projekata, od strane korisnika sredstava.

3.3.3. Finansijski rezultat

Analizom prihoda, rashoda, kao i njihove razlike u posmatranoj godini, utvrđeno je, da je ostvareni višak rashoda u odnosu na prihode rezultat finansijskih aktivnosti ulaganja u projekte prikupljenih sredstava iz ranijih godina, što se smatra objektivnim faktorima. Ostvareni tekući višak rashoda nad prihodima predstavlja angažman "pasivnih" sredstava koja su se "zatekla" na računu prije stavljanja u punu funkciju rada Fonda, tako da njihovo korištenje neminovno vuče negativan finansijski rezultat u datoj godini, jer se njihovim angažmanom u projekte u datoj godini stvaraju veći troškovi u projekte od samih prihoda ostvarenih u toj godini, što neminovno dovodi do iskazivanja viška rashoda u odnosu na prihode izvještajnog perioda. Zato finansijski rezultat Fonda za 2013. godinu predstavlja pozitivan iskorak Fonda u pravcu njegove zadaće ulaganja svih prikupljenih sredstava u projekte zaštite okoliša.

3.3.4. Ukupni prihodi i rashodi Fonda u četvorogodišnjem period 2010-2013

Nadzorni odbor smatra, da o ukupnom četvorogodišnjem efektivnom radu Fonda za zaštitu okoliša FBiH, treba upoznati Vladu i Parlament FBiH sa zbirnim pregledom ostvarenih finansijskih rezultata.

Fond je u periodu od 2010. do 2013. godine ukupno prikupio naknada u iznosu KM 67.503.307 u čijoj strukturi najznačajnije učešće imaju naknade po osnovu Zakona o Fondu 61,28%, zatim naknade po osnovu Zakona o vodama 37,51% i naknade po osnovu Zakona o otpadu 0,86%.

Ukupno ostvareni rashodi i izdaci u period od 2010. do 2013. godine iznose KM 68.962.716 i veći su za KM 1.459.409 od tekućih prihoda što je, uz saglasnost Ministarstva finansija, finansirano iz prenesenih sredstava ranijeg perioda od 2006. do 2009. godine.

U strukturi rashoda i izdataka najznačajnije učešće imaju rashodi za finansiranje projekata za zaštitu okoliša na koje je utrošeno ukupno KM 62.147.832 ili 90,12%, a što pokazuje naredni tabelarni pregled:

Anal. konto	OPIS	IZNOS U KM				UKUPNO	Struktura %
		2010	2011	2012	2013		
1	2	3	4	5	6	7	8
	Prenesena sredstva iz ranijih godina (2006-2009)	11.386.491					
	A. PRIHODI UKUPNO	6.252.070	12.631.452	21.106.308	27.513.477	67.503.307	100,00%
722 529	Prih od općih vodnih naknada	2.384.766	2.139.678	2.190.449	4.411.108	11.126.001	16,48%
722 520	Prih od posebnih vodnih nakn.	3.821.402	4.113.674	4.065.132	2.192.790	14.192.998	21,03%
722 555/6	Prih po osn registr mot vozila	0	6.338.960	10.980.687	13.456.168	30.775.815	45,59%
722 551/2	Prih od nakn od zagadljiv zraka	-	-	3.841.470	6.746.773	10.588.243	15,69%
722 559	Prih od uprv ambal i ambalaž otpad	-	-	-	464.052	464.052	0,69%
722 557/8	Prih od el i elektroničkog otpada -	-	-	-	114.481	114.481	0,17%
721 119	Prihodi od kamata	27.579	17.976	13.329	96.889	155.773	0,23%
722 791	Ostali prihodi (donacije)	18.322	21.164	15.241	31.216	85.943	0,13%
	B. RASHODI UKUPNO	1.773.869	11.037.338	25.874.780	30.276.729	68.962.716	100,00%
611 100	Bruto plaće (neto+porezi i doprin.)	297.701	470.933	823.976	1.223.465	2.816.075	4,08%
611 200	Naknade troškova zaposlenih	25.519	35.602	65.020	104.125	230.266	0,33%
612 100	Doprinosi poslodavca			94.873	140.805	235.678	0,34%
611	Ukupno plaće i naknade	323.220	506.535	983.869	1.468.395	3.282.019	4,76%
613 100	Putni troškovi	42.727	7.952	21.397	15.329	87.405	0,13%
613 200	Izdaci za energiju	4.232	13.903	633	-	18.768	0,03%
613 300	Izdaci za komunal usluge	24.470	16.725	30.510	31.423	103.128	0,15%
613 400	Izdaci za nabavku materijala	13.435	18.400	23.826	15.899	71.560	0,10%
613 500	Izdaci za usluge prevoza i goriva	11.793	8.608	12.496	14.532	47.429	0,07%
613 600	Izdaci za unajmljiv prost i opreme	87.867	92.340	264.077	349.946	794.230	1,15%
613 700	Izdaci za tekuće održavanje	8.981	8.481	13.907	20.787	52.156	0,08%
613 800	Izdaci za banker i usl platnog prometa	2.258	6.794	17.123	17.128	43.303	0,06%
613 911	Izdaci za medije	6.914	-	-	149.760	156.674	0,23%
613 912	Izdaci za usluge štampanja	3.055	344	-	17.547	20.946	0,03%
613 914	Izdaci za usl reprezentacije	11.339	12.936	22.191	18.272	64.738	0,09%
613 915	Izdaci za ostal stručne usluge	7.251	12.523	13.643	7.106	40.523	0,06%
613 921	Izdaci za konvenc, seminar, simpoz	55.969	-	46.800	10.000	112.769	0,16%
613 922	Izdaci za stručno obrazovanje	2.755	6.320	7.413	2.800	19.288	0,03%
613 931	Izdaci za revizorske i pravne usluge	8.031	70.200	25.740	25.740	129.711	0,19%
613 933	Izdaci za autorske honorare	-	-	-	-	0	
613 944	Izdaci za kompjuterske usluge	7.020	-	-	-	7.020	0,01%
613 950	Izdaci za usluge ispitivanja okoline	-	-	-	-	0	
613 970	Izdac po osn dr samostal djelatnosti (UO,NO,ug. o djelu)	144.761	168.721	245.781	280.544	839.807	1,22%
613 980	Izdac za poreze i doprin na dohodak od dr. samost djel I povr samost rada	84.658	39.179	46.531	60.371	230.739	0,33%
613 990	Ostal nepo usl I dažb	62.528	14.542	39.463	70.874	187.407	0,27%
613	Ukupno izdaci	590.044	497.968	831.531	1.108.058	3.027.601	4,39%
614 000	Izdaci za povrat pogreš upl sred	8.637	8.990	9.596	4.875	32.098	0,05%
614 000	Izdaci za a Projek zašt zraka- okoliša	-	-	440.000	1.714.521	2.154.521	3,12%
614 100	Izdaci za finans pojek od vod naknada	711.014	5.532.015	12.996.402	11.567.028	30.806.459	44,67%
614 100	Izdaci za finans projekata iz otpada	-	-	-	199.890	199.890	0,29%
614 114	Grantovi kantonima od nakn za okoliš	-	4.437.272	10.375.510	14.142.082	28.954.864	41,99%
614	Ukupno izdaci za Projekte	719.651	9.978.277	23.821.508	27.628.396	62.147.832	90,12%
821 311	Kancelarijski namještaj	25.291	11.512	35.880	18.370	91.053	0,13%
821 312	Kompjuterska oprema	36.050	19.644	47.176	13.767	116.637	0,17%
821 360	Strojevi, uređaji, alati i instalacije	4.631	5.852	22.988	6.339	39.810	0,06%
821 500	Software	17.082	17.550	73.796	33.404	141.832	0,21%
821 321	Nabavka motornog vozila	57.900	-	58.032	-	115.932	0,17%
820 000	Nabavka stalnih sredstava	140.954	54.558	237.872	71.880	505.264	0,73%
	C. RAZLIKA PRIHODA I RASHODA	4.478.201	1.594.114	(4.768.472)	(2.763.252)	(1.459.409)	
	Ukupan broj zaposlenih	11	16	30	36		

Fond je na kraju perioda ostvario sredstva koja se prenose u naredni period u iznosu KM 9.927.082.

4. NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

Uprava Fonda je odgovorna za vođenje odgovarajućih evidencija, koje u svakom momentu sa opravdanom tačnošću prikazuju finansijski položaj Fonda. Uprava Fonda je odgovorna i za fer prezentaciju finansijskih izvještaja neovisnim revizorima, kao i uspostavljanje i održavanje sistema internih kontrola vezanih za pripremanje i fer prezentiranje finansijskih izvještaja.

U skladu sa članom 39. Zakona o fondu za zaštitu okoliša FBiH, revizori neovisne revizorske kuće „Baker Tilly Re Opinion d.o.o.“, izvršili su pregled i provjeru prezentiranih finansijskih izvještaja Fonda za 2013. godinu i utvrdili razumno uvjerenje da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogreške, bilo zbog prevare ili pogrešaka.

Revizori su uvjereni da su dokazi koje su prikupili, dovoljni i primjereni za njihovo mjerodavno mišljenje po kojem priloženi izvještaj o finansijskom položaju Fonda prikazuje objektivno i realno, u svim materijalno značajnim stavkama finansijski položaj Fonda, na dan 31. decembra 2013. godine, i pripremljen je u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH („Sl. novine FBiH“, br. 83/09), Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH (Sl. novine FBiH br. 87/10) i Pravilnikom o računovodstvu budžeta FBiH („Sl. novine FBiH br. 1/11).

5. ZAKLJUČAK I PREPORUKE NADZORNOG ODBORA

5.1 Zaključak

Imajući u vidu da je 2013. godina, Fondu za zaštitu okoliša FBiH, ČETVRTA aktivna godina rada, kao i imajući u vidu zakonodavne okvire u području zaštite okoliša i energetske učinkovitosti u Federaciji Bosne i Hercegovine koja teži ulasku u Evropsku uniju, može se konstatovati da, stanje u području zaštite okoliša i energetske učinkovitosti, nije na zadovoljavajućem nivou, ali da je Fond, ulažući maksimalne napore, putem stručne uprave Fonda, kao i iskusnog menadžera na njenom čelu postigao, zapažene rezultate na ostvarivanju zacrtanih ciljeva, kako Fonda, tako i Startegije zaštite okoliša FBiH, FMOiT i Vlade FBiH.

Fond iz prikupljenih javnih prihoda, koje ostvaruje kao izvanbudžetske prihode, sufinansira 388 programa i projekata iz oblasti zaštite okoliša na dan 31.12.2013. godine, a što mu je, pored prikupljanja prihoda, svakako, i osnovna zadaća i prevashodni cilj.

Međutim, i pored želje uprave Fonda da uloži prikupljena sredstva u što veći broj projekata iz područja zaštite okoliša, treba voditi računa da nepravi deficit, odnosno, gubitke iz poslovanja.

Uprava Fonda treba vrlo oprezno ulaziti u ugovorne odnose koji se odnose na buduće periode, odnosno napraviti dugoročni plan poslovanja i ulaganja, i ne izlaziti iz tog okvira.

Zato Predsjednik i članovi Nadzornog odbora jednoglasno predlažu Vladi i Parlamentu FBiH, da prihvati i podrži izvještaj o radu Fonda, kao i pomnu njegovu Analizu uz određene preporuke Predsjednika i članova Nadzornog odbora.

5.2 Preporuke NO

Fond za zaštitu okoliša FBiH treba nastaviti, u skladu sa Zakonom o Fondu ekonomično prikupljanje sredstava, nastaviti poticati pripremu i razvoj projekata i programa iz oblasti zaštite okoliša, ali i obnovljivih izvora energije.

„Federalni Fond“, pod hitno, u skladu sa procedurama, treba inicirati zakonodavnom organu u FBiH, dopunu ili promjenu člana, u Zakonu o Fondu za zaštitu okoliša u FBiH, koji omogućava (definira) formiranje „kantonalnih fondova“, kojom promjenom postojećeg člana zakona, bi se decidnije utvrdio međusobni odnos kantonalnih i Federalnog fonda u pogledu „ko šta prikuplja“, kao i dostava izvještaja, odnosno podataka o utrošku prikupljenih, ali i transferiranih sredstava u kantonalne fondove od strane „Federalnog fonda“.

Fond za zaštitu okoliša FBiH treba iskoristiti član Zakona o Fondu za zaštitu okoliša FBiH koji govori o formiranju fondova na nivou kantona, te na osnovu tog člana uputiti kantonalnim fondovima za zaštitu okoliša (koji su do sada formirani), jednoobrazno uputstvo, koje će sadržavati jednoobrazne podatke i rokove, koje su kantonalni fondovi dužni dostaviti „Federalnom fondu“, prvenstveno one vezane za utrošak transferisanih, ali i od strane kantonalnih fondova prikupljenih i raspoređenih sredstava, (za sada barem na godišnjem nivou), kako bi Federalni fond izvjestio Vladu i Parlament FBiH o prikupljenim ali i utrošenim sredstvima na nivou kantona i kako ne bi dolazilo do dupliranja prikupljanja ali i investiranja sredstava u područja zaštite okoliša na području pojedinih kantona.

Nadzorni odbor „Federalnog fonda“ stoji na usluzi, kao stalna pomoć, u pogledu izrade promjena zakonskih rješenja i sačinjavanja jednoobraznih upustava za sinhronizovano djelovanje svih kantonalnih i „Federalnog fonda“ za zaštitu okoliša, a sve u cilju najekonomičnijeg i najracionalnijeg prikupljanja i distribucije sredstva za zaštitu okoliša.

Obzirom da je Nadzorni odbor upoznat sa problemom nepovlačenja odobrenih sredstava od strane pojedinih korisnika sa kojima su potpisani ugovori, te da Fond ista drži (čuva-blokirana-beskatmatno rezervirana) za datog korisnika, Nadzorni odbor predlaže da se u sve ugovore sa krajnjim korisnicima uvede odredba koja definira naplatu takse, na ne povučena sredstva, a sve u cilju discipline u poslovanju i ispunjenju ugovornih obaveza, a ne da se pribjegava raskidu ugovora sve do krajnje nužde.

Kako se od „Federalnog Fonda“ očekuje i traži, pravičan raspored prikupljenih sredstava po pojedinim kantonima, a da iz tih kantona, prilikom prijavljivanja na Konkurs, ili čak i ne prijavljivanja dostavljaju nepotpuni i neuredni dokumenti, iz koje opšta i Komisija za stručnu ocjenu i odabir projekata nisu u mogućnosti, na osnovu takve dokumentacije odabrati i dodijeliti sredstva za zaštitu okoliša, Nadzorni odbor predlaže, da se pored objave Konkursa za dodjelu sredstava, koji ima kraće vremensko trajanje, na web stranici

Fonda, vrši objava raspoloživih sredstava u tekućoj godini, koja su prikupljena u prethodnoj godini, po kantonima, ali i po naknadama, te da se, uz tu objavu, pored tipovanog Projekta i dokumenata o njegovoj procjeni, objave i potrebna sva druga neophodna dokumenta, na jednostavniji način od postojećeg, kao i da se na početku poslovne godine pismeno obavijeste skupštine kantona i potencijalni korisnici o mogućnosti dostavljanja kvalitetnih tipovanih projekata iz date oblasti, a sve u cilju što transparentnijeg trošenja sredstava od strane Fonda.

Prikupljena sredstva Fonda treba dodjeljivati na revolving osnovi u početku sa dužim greis (grace) periodom, bez kamate, radi privikavanja krajnjih korisnika na racionalnost trošenja dodijeljenih sredstava, ali i efekata i učinaka koji se očekuju u području zaštite okoliša od uloženi sredstava. Na taj način Fond promovira domaće finansiranje i privredu zemlje okreće samoj sebi, osamostaljuje je, u pogledu laganog napuštanja međunarodnih finansijskih institucija, koje su, više, svrha same sebi no našoj privredi i našem razvoju.

Za prenešena sredstva nakon isteka implementacije u projekte kada se vrši potrebno je iskknjižavanje istih u Fondu i uknjižavanje u povećanje vrijednosti materijalnih dobara i sredstava kod krajnjih korisnika sredstava.

Planiranju rashoda Fonda treba posvetiti bolju mjeru, kako ostvareni rashodi ne bi bili u neopravdanoj ne srazmjeri sa planiranim iznosima.

Potrebno je prihvatiti preporuke Neovisne revizije vezane za izvještaje specijalne namjene: Izvještaj o reviziji odluka o internim i administrativnim pitanjima i Izvještaj o reviziji postupaka nabavki radova, roba i usluga za godinu koja je završičla 31. decembra 2013. godine.

Potrebno je podići nivo informiranosti privrednog i civilnog društva, kao i šire javnosti u FBiH, o postojanju Fonda, kao i njegovoj svrsi, kako bi se što veći broj pravnih i fizičkih lica uključio u pripremu i izradu programa i projekata iz oblasti zaštite okoliša, koje bi bili potpomognuti sredstvima koje prikuplja Fond.

Broj: NO- 4-19-2/2014

Sarajevo, 01.04.2014.godine

PREDSJEDNIK NADZORNOG ODBORA

Franjo Petrićević, s.r.

6. TABELARNI PRILOZI

PREGLED ODABRANIH PROJEKATA PO JAVNOM KONKURSU OD 31.07.2013.GODINE

(„Službene novine FBiH“, broj 59/13 – Oglasni dio)

- u KM-

R. BR.	ZAŠTITA OKOLIŠA / PROJEKAT	OPĆINA/SUBJEKAT	ODOBRENO SUFINANSIRANJE FONDA	ISPLAĆENO	%
LOT I	Sufinansiranje Projekata i programa iz oblasti zaštite voda od značaja za Federaciju BiH po Odluci Vlade FBiH broj: 1715/2012 od 23.10.2012. godine:		820.000	0	0 %
1.	Projekat vodoopskrbe, odvođenja i tretmana otpadnih voda	Općina Široki brijeg	400.000		
2.	Rješavanje problema otpadnih voda u Općini Glamoč	Općina Glamoč	80.000		
3.	Fekalna kanalizacija grada Olova	Općina Olovo	180.000		
4.	Rekonstrukcija i izgradnja kanalizacione mreže i pogona za prečišćavanje otpadnih voda	Jedinstveni općinski organ uprave Bosanski Petrovac	100.000		
5.	Studijsko projektna dokumentacija za projekat prikupljanja, odvodnje i prečišćavanje otpadnih voda na području Općine Tešanj	Općina Tešanj	60.000		
LOT II	Sufinansiranje Projeka i i studija u cilju ispunjavanja ciljeva Federalne strategije zaštite okoliša;		1.180.000	0	0 %
1.	Izrada Plana upravljanja otpadom za Srednjobosanski kanton – Kanton Središnja Bosna za period 2014-2024	Institut za hidrotehniku Građevinskog fakulteta u Sarajevu-HEIS	30.000		
2.	Formiranje centra za revitalizaciju opožarenih površina	Agromediterranski fakultet Mostar	200.000		
3.	Izrada investiciono-tehničke dokumentacije sanacije postojeće i proširenja toplovodne mreže za grad Lukavac i dio prigradskog naselja	Općina Lukavac	70.000		
4.	Studija ekstrapolacijske procjene mase odbačenih mobilnih telefona u FBiH/BiH do 2030.godine u funkciji izgradnje sistema reciklažnog pogona	4 th DIMENSION d.o.o. Sarajevo	10.000		
5.	Detekcija molekularno genetičkih pokazatelja hibridizacije salmonidnih vrsta u rijeci Neretvi i antropogene introdukcije potočne pastrmke iz Crnomorskog sliva	Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju Sarajevo	10.000		
6.	"Izrada studije izvodljivosti tretmana otpadnih voda Općine Travnik i Novi Travnik	Općina Travnik	50.000		
7.	Šumska masa kao potencijalni i obnovljivi izvor energije	JP BH Šume Sarajevo	30.000		
8.	Uspostava baze podataka za	CETEOR d.o.o.	60.000		

	potencijalne projekte EE u FBiH	Sarajevo			
9.	Smanjenje emisije stakleničkih plinova instalacijom kotla na biogorivo u Kantonalnoj bolnici Goražde – BPK, I.faza	Razvojni program Ujedinjenih nacija – UNDP	50.000		
10.	Glavni izvedbeni projekat sanacije odlagališta otpada galvanskog mulja u krugu BTN-TMiH, III. faza	Općina Novi Travnik	10.000		
11.	Adekvatno arhiviranje izvornih historijskih, hidroloških, meteoroloških podataka Federalnog hidrometeorološkog zavoda	Federalni hidrometeorološki zavod	30.000		
12.	Studija smanjenja upotrebe štetnih hemijskih sredstava u procesu uzgoja poljoprivrednih kultura	ALEM system d.o.o. Sarajevo	20.000		
13.	Mogućnosti primjene prirodnog gasa (CNG/LNG) u cestovnim vozilima FBiH, u cilju smanjenja emisije CO ² i zagađujućih materija	Automotive centar - centar za vozila d.o.o. Sarajevo	70.000		
14.	Studijsko-projektna dokumentacija uz unapređenje komunalne infrastrukture u cilju zaštite okoliša i ravnomjernog korištenja voda	Općina Visoko	100.000		
15.	Izgradnja postrojenja za reciklažu i proizvodnju obnovljive energije I otpadnih guma	SUUPLES GROUP INTERNATIONAL d.o.o. Sarajevo	100.000		
16.	Revitalizacija laboratorije za mjerenje zagađenosti okoline	JU Univerzitet u Zenici- OJ Metalurški institut "Kemal Kapetanović" Zenica-Zavod za zaštitu i ekologiju	40.000		
17.	"Izrada studije izvodljivosti uspostavljanja regionalnog centra za upravljanje otpadom u Orašju	. Općina Orašje	80.000		
18.	Izrada glavnog projekta kanalizacije Liješnica-Maglaj	Općina Maglaj	30.000		
19.	Rekultivacija u cilju preveniranja nepovoljnih uticaja rudničkih jalovina u urbanoj jezgri grada Kaknja	Zavod za planiranje i izgradnju Općine Kakanj	20.000		
20.	Unošenje četinarskih i plemenitih lišćarskih vrsta šumskog drveća kao i šumskih voćkarica na području bosanskopodrinjskog kantona	JP Bosanskopodrinjske šume d.o.o.	20.000		
21.	Izrada glavnog projekta postrojenja za pripremu pitke vode za vodozahvat Orlovski potok, općina Sapna	Općina Sapna	25.000		
22.	Uređenje aleja kestenova Gradačac, II.faza	Općina Gradačac	60.000		
23.	Izrada studija izvodljivosti za zaštitu područja planine Zvijezde	Općina Vareš	20.000		
24.	Izrada projekta rekonstrukcije kanalizacione i vodovodne mreže u Gornjem Vakufu-Uskoplje	Općina Gornji Vakuf-Uskoplje	20.000		
25.	Zaštita i očuvanje okoliša rijeke Tihaljine	. WELT GRADNJA d.o.o. Sarajevo	25.000		
26.	Vodovod Pivnice I.faza - <i>prenamjena već dodijeljenih sredstava</i>	Općina Bužim	100.000		
LOT III	Sufinansiranje Projekti afirmacije i promocije Fonda kroz projekte i programe zaštite okoliša.		260.000	50.000	19%
1.	Godina energetske efikanosti u	USAID Enterprise	5.000		

	Kantonu Tuzla	energy efficiency			
2.	Projekti afirmacije promocije Fonda za projekte i programe zaštite okoliša putem promocije poštanske marke na temu: Zašto je voda dragocjena	JP BH pošta d.o.o. Sarajevo	5.000		
3.	Međunarodni ekološki sajam EKOBIS 2013/ stručna konferencija: Održivi razvoj u zaštićenim područjima	Privredna komora USK	50.000		
4.	Lokalni ekološki akcioni planovi (LEAP-a) kao instrument održivog razvoja općina	REC BIH	50.000		
5.	Okoliš je sve	MARLETTI d.o.o. Sarajevo	20.000		
6.	TV serijal Ekologika	TIM system d.o.o. Sarajevo,	50.000	50.000	100 %
7.	Tiskanje specijaliziranog časopisa za poljoprivredu i ekologiju VRT	DL TRGOVINA d.o.o. Mostar	10.000		
8.	Specijalni prilog Kako do čiste i ljepše FBIH	Oslobođenje d.o.o. Sarajevo	25.000		
9.	Projekti afirmacije i promocije Fonda kroz programe i projekte zaštite okoliša	Avaz Roto Press d.o.o. Sarajevo	25.000		
10.	Energetski-školskoedukativni centar - EEE Centar Izvrsnosti	Elektrotehnička škola za energetiku Sarajevo	10.000		
11.	Maknimo azbest od djece	JU za odgoj i obrazovanje djece predškolskog uzrasta Srebrenik	10.000		
	UKUPNO: (LOT 1 + LOT 2+ LOT III)		2.260.000	50.000	2 %

PREGLED ODOBRENIH PROJEKATA PO ODLUKAMA

R. BR.	ZAŠTITA OKOLIŠA / PROJEKAT	OPĆINA/SUBJEKAT	ODOBRENO SUFINANSIRANJE FONDA	ISPLAĆENO	%
I	Sufinansiranje Projekata i programa iz oblasti zaštite voda od značaja za Federaciju BiH po Odluci Vlade FBIH		3.053.175		
1.	Izgradnja lijevoobalnog i desnoobalnog kolektora otpadnih voda (Odluka br. UO-3-40-2a/2013 od 16.04.2013.)	Općina Konjic	2.330.858		
2.	Rekonstrukcija i proširenje uređaja za prečišćavanje otpadnih voda (Odluka br. UO-3-40-2b/2013 od 16.04.2013.)	Općina Ljubuški	722.317		
II	Sufinansiranje Projekata zaštite zraka		520.000	120.000	23 %
1.	Povećanje energetske efikasnosti u javnim objektima u FBIH (Ug.br. 01-07-1330/2013)	Razvojni program Ujedinjenih naroda u BiH	520.000	120.000	23 %
III	Sufinansiranje Projekata i studija u cilju ispunjavanja ciljeva federalne strategije zaštite okoliša		516.470	249.890	48%
1.	Glavni projekat crpne stanice Đolina Draga u naselju Biograci (Odluka br. UO-3-40-5d/2013 od 16.04.2013.)	Općina Široki Brijeg	50.000	50.000	100%
2.	Izrada idejnog projekta pročišćava pitke vode (Odluka br. UO-3-40-5b/2013 od 16.04.2013.)	Općina Posušje	110.000		
3.	Ekoremedijacija u cilju zašt. okoline i razvoja USK (Ug. br. 01-02-826/2013 od 29.05.2013.)	Ministarstvo za građenje, prost. uređenje i zaštitu okoline USK)	156.470		

4.	Finansiranje uspostave sistema koordinarog inspekcijskog nadzora u oblastima upravljanja posebnim kategorijama otpada (ambalaža i ambalažni otpad i električni i elektronski proizvodi)	Federalna uprava za inspekcijske poslove FBiH	200.000	199.890	99%
I V	Sufinansiranje Projekata uspostavljanja federalne mreže monitoring kvaliteta zraka		300.000	300.000	100%
1.	Nabavka, isporuka i održavanje stanica za monitoring kvaliteta zraka (Odluka br. UO-3-40-2c/2013 od 16.04.2013.)	Općina Zenica	300.000	300.000	100%
V	Sufinansiranje Projekata sanacije i neposredne intervencije zaštite okoliša		25.000	25.000	100%
1.	Dani pošumljavanja u FBiH(Odluka br. UO-3-40-7a/2013 od 16.04.2013.)	Ekološki pokret gorana FBiH	25.000	25.000	100%
V I	Sufinansiranje Projekata sanacije i neposredne intervencije zaštite okoliša		31.900	31.900	100%
1.	Izdavanje revije FONDEKO SVIJET (Odluka br. 01-03-105/2013) od 22.05.2013.)	FONDEKO	15.000	15.000	100%
2.	Izdavanje revije FONDEKO SVIJET (Odluka br. 01-04-171/2013) od 24.06.2013.)	FONDEKO	16.900	16.900	100%
V II	Interventna sredstva		221.500	221.500	100%
1.	Sanacija propusta na lokalnom putu u mjestu Ivanjska (Odluka br. UO-2-39-6-1/2013 od 28.02.2013.)	Općina Bosanska Krupa	6.500	6.500	100%
2.	Ublažavanje posljedica elementarnih nepogoda i prirodnih i drugih nesreća (Odluka br. UO-2-39-6-2 od 28.02.2013.)	Općina Neum	60.000	60.000	100%
3.	Poboljšanje zaštite okoliša na području općine Kreševo (Odluka br. UO-2-39-6-3/2013 od 28.02.2013.)	Općina Kreševo	30.000	30.000	100%
4.	Volonterska akcija Let s Do It-očistimo zemlju za jedan dan (Odluka br. UO-4-41-1/2013 od 14.05.2013.)	UG Ruke	25.000	25.000	100%
5.	Saniranje posljedica požara u Kantonalnoj bolnici dr. Irfan Ljubijankić (Odluka br. UO-10-44-4/2013 od 07.10.2013.)	Općina Bihać	100.000	100.000	100%
	UKUPNO (I+II+III+IV+V+VI+VII)		4.668.045	948.290	20%

	UKUPNO PO JP 2013 I ODLUKAMA		6.928.045	998.290	14%
--	-------------------------------------	--	------------------	----------------	------------